

Ammatillinen opinto-ohjaajankoulutus

Opinto-opas

2022–2023

Sisällys

1 Opinto-ohjaajankoulutuksen opetussuunnitelma	2
2 Koulutuksen rakenne	5
3 Ammatillinen opinto-ohjaajankoulutus	16
3.1 Opinto-ohjaajan ammatillinen kasvu ja oppimisen ohjaus	16
3.2 Opiskelukäytännöt.....	18
3.3 Arviointi	19
3.4 Verkkomateriaalimaksu	19
3.5 Valmistuminen.....	20
4 Opinto-ohjaajankoulutuksen toteutussuunnitelma	21

1 Opinto-ohjaajankoulutuksen opetussuunnitelma

Lähtökohtana opinto-ohjaajaksi kehittymisessä on yksilön koko työiän kestävä ammatillinen kasvu, jossa oma ammatillinen tausta ja opettajuus kehittyvät ohjaajuudeksi. Koulutuksen aikana opiskelija rakentaa ohjauksen viitekehystä, jota vasten hän voi tarkastella opinto- ja uraohjauksen keskeisiä kysymyksiä suhteessa omaan ohjaajuuteensa ja oman oppilaitoksensa tai organisaationsa toimintaan. Hän saavuttaa valmiudet elinikäiseen oppimiseen ja ohjausosaamisensa kehittämiseen kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisissa ympäristöissä.

Opinto-ohjaajat kohtaavat työssään muuttuvan työelämän jatkuvasti uudistuvia vaatimuksia. He tukevat ohjattaviaan, opiskelijoitaan ja asiakkaitaan oman opintopolun sekä uran rakentamisessa. Opinto-ohjaajankoulutus antaa laaja-alaisen pohjan ja käsitteellisiä välineitä ainutlaatuiseen sekä merkitykselliseen vuorovaikutusammattiin.

Opinto-ohjaajaopiskelija hallitsee oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet, menetelmät ja tiedot. Hän soveltaa itsenäistä, kriittistä ajattelua sekä ohjausalan tutkimustietoa työssään. Hän osaa arvioida omia ja opiskelijoidensa kokemuksellisia, tiedollisia, taidollisia, kulttuurisia, kielellisiä ja sosiaalisia lähtökohtia, jotka hän ottaa huomioon ohjaustyössään. Opinto-ohjaajaopiskelija osaa tutkia, arvioida ja kehittää opinto- ja uraohjausta omassa työssään ja sen kansallisissa sekä kansainvälisissä verkostoissa.

Opinto-ohjaajan kelpoisuus perustuu asetukseen opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista nro 986/1998 (muutoksineen). Koulutus antaa laaja-alaisen kelpoisuuden korkeakoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, lukion opinto-ohjaajan ja perusopetuksen oppilaanohjaajan virkoihin ja toimiin. Työelämän eri tehtävissä toimii enenevässä määrin ohjaustyön ammattilaisia, ja ohjauksen merkitys korostuu kaikissa koulutukseen ja työllisyyteen liittyvissä toiminnoissa.

Opetussuunnitelma on laadittu kansallisen ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten tason 7 osaamiskuvausten mukaisesti. (OPH, 2019) Opinto-ohjaajankoulutuksen opetussuunnitelma on osaamisperustainen. Opintojaksojen määrittelyssä on lähtökohtana

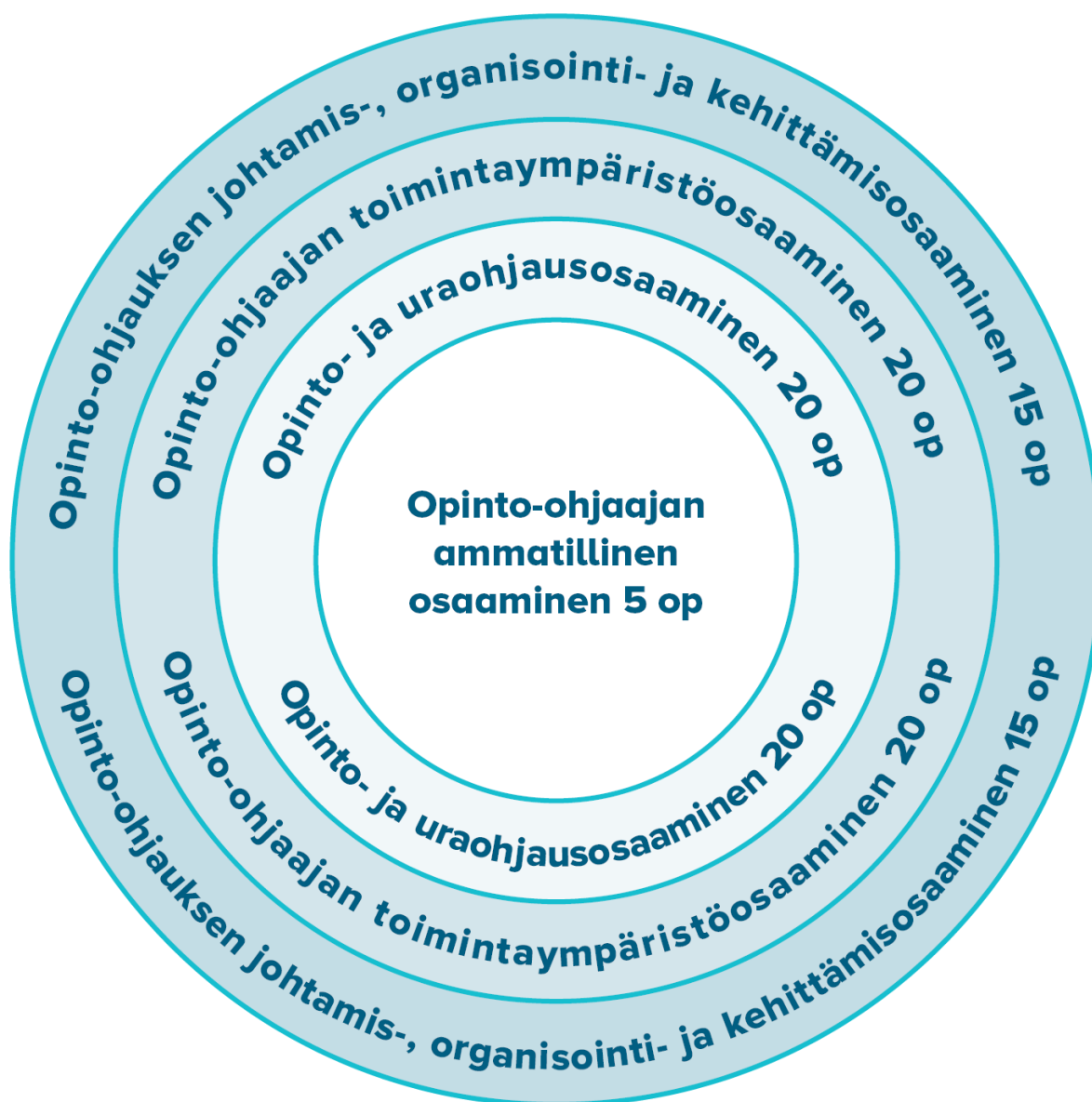
sekä opinto-ohjaajan ammatillinen osaaminen että ohjaajan osaamisidentiteetin rakentuminen. (Vieno, Helander & Saari, 2017)

Pisimpään ohjausalan osaamista (kompetensseja) on tutkinut ja mallintanut Ohjausalan maailmanjärjestö IAEVG, joka esittää, että ohjaustyötä tekevien ydinosamiseen kuuluvat tiedot, taidot ja suhtautumistavat. Ne jakautuvat yleisiin ja erityisiin ohjauksen osaamisalueisiin. (Ohjausalan maailmanjärjestö IAEVG, 2018; katso myös Onnismaa, 2003)

Ammatillisen opinto-ohjaajan erityistä osaamista on jäsennetty myös nelikenttämallina, jossa nousevat keskiöön ohjausosaaminen, substanssiosaaminen, kehittämisosaaminen ja työyhteisöosaaminen. (Helakorpi & Helander, 2005)

Näiden jäsennysten rinnalle ovat eurooppalaisen uraohjauksen tutkimuksen verkoston (NICE) työn tuloksena syntyneet uraohjausta tekevän ammattihenkilöstön kompetenssisuosituksat. Ne jakautuvat neuvojan (Career Advisor), ohjauksen ammattilainen (Career Professional) ja ohjauksen asiantuntijan (Career Specialist) dimensioille. Opinto-ohjaajankoulutuksessa tavoitellaan tämän luokituksen osalta ohjauksen ammattilaistasoa. (Eurooppalaisen uraohjauksen tutkimuksen verkosto NICE, 2012)

Keskeinen kaikkea opinto-ohjaajan osaamista läpäisevä teema on kyky kriittiseen, itsenäiseen ja yhteisölliseen oman työn perustan arviointiin. Ammattikäytäntöjen professionalisaation ja vaikuttavuuden näkökulmista keskeiseksi nousee näyttöön perustuva päätöksenteko sekä ohjauksen ammattikäytännöissä että ohjauksen organisoinnissa. (Helander, 2016)

Kuvio 1. Opetussuunnitelman moduulit

Lähteet:

Eurooppalaisen uraohjauksen tutkimuksen verkosto NICE. (2012). NICE Handbook for the Academic Training of Career Guidance and Counselling Professionals. Haettu 3.1.2022 osoitteesta

http://www.eunec.eu/sites/www.eunec.eu/files/members/attachments/handbook_for_the_academic_training_of_guidance_and_counselling_professionals.pdf

Helakorpi, S. & Helander, J. (2005). How to evaluate study counsellors professionalism. Paper presented in IAEVG International Conference 14th–16th September 2005, Lisbon, Portugal.

Helander, J. (2016). Ura- ja opinto-ohjauksen tutkimusperustaisuus. HAMK Unlimited: Journal 28.11.2016. Haettu 3.1.2022 osoitteesta <https://unlimited.hamk.fi/ammattillinen-osaaminen-ja-opetus/ura-ja-opinto-ohjauksen-tutkimusperustaisuus/>

IAEVG. (2018). International Competencies for Educational and Vocational Guidance Practitioners. Haettu 3.1.2022 osoitteesta <https://iaevg.com/Framework>

OPH. (2019). Tutkintojen viitekehysten osaamistaso-kuvaukset. Haettu 3.1.2022 osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tutkintojen-viitekehukset>

Onnismaa, J. (2003). Epävarmuuden paluu. Ohjauksen ja ohjausasantuntijuuden muutos. Joensuun yliopiston kasvatustieteellisiä julkaisuja n:o 91. Joensuu: Joensuun yliopistopaino.

Vieno, A., Helander, J. & Saari, J. (2017). Osaamisperusteisuudesta osaamisidentiteettiin. HAMK Unlimited Journal 29.12.2017. Haettu 3.1.2022 osoitteesta <https://unlimited.hamk.fi/ammattillinen-osaaminen-ja-opetus/osaamisperusteisuudesta-osaamisidentiteettiin>

2 Koulutuksen rakenne

Ammatillinen opinto-ohjaajakoulutus jakaantuu seuraaviin opintoihin:

Opinnot	Laajuus (opintopiste)
Opinto-ohjaajan ammatillinen osaaminen	5
Itsetuntemus, opinto-ohjaajaidentiteetti ja ammattietiikka	5
Opinto- ja uraohjausosaaminen	20
Ohjaus- ja urateoriaosaaminen	10
Ohjausmetodinen osaaminen	10

Opinnot	Laajuus (opintopiste)
Opinto-ohjaajan toimintaympäristöosaaminen	20
Koulutus-, yhteiskunta- ja työelämäosaaminen	3
Viestintä-, profilointi- ja markkinointiosaaminen digitaalisissa ohjausympäristöissä	4
Opinto-ohjauksen oppilaitososaaminen	8
Verkosto-osaaminen	5
Opinto-ohjauksen johtamis-, organisointi- ja kehittämisaosaaminen	15
Ohjauksen johtamis-, organisointi- ja kehittämisaosaaminen	15
Yhteensä	60

Opinto-ohjaajan ammatillinen osaaminen, 5 op

Opinto-ohjaajaopiskelija tunnistaa oman ohjausosaamisensa suhteessa opinto-ohjauksen tutkimusperustaan ja käytäntöön. Hän osaa määritellä oman ohjaajuutensa vahvuudet ja tiedostaa kehittämisen kohteet. Hän osaa laatia opinto-ohjaajakoulutuksen tavoitteiden ja sisältöjen mukaisen yksilöllisen oppimispolun. Opinto-ohjaajaopiskelija tiedostaa ammattieettiset periaatteet ja toimii niiden mukaisesti ohjaustyössään. Hänellä on valmiudet elinikäiseen oppimiseen ja ohjausosaamisensa kehittämiseen kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisissa ympäristöissä.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Arviointikriteerit
Itsetuntemus, opinto-ohjaajaidentiteetti ja ammattietiikka 5 op	<p>Opinto-ohjaaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa oman ammatillisen osaamisensa ja sen rajat. • oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet, menetelmät ja tiedot. • käyttää itsenäistä, kriittistä ajattelua sekä ohjausalan tutkimustietoa työssään. • arvioida omia ja opiskelijoidensa kokemuksellisia, tiedollisia, taidollisia, kulttuurisia, kielellisiä ja sosiaalisia lähtökohtia, jotka hän ottaa huomioon ohjaustyössään. • määrittää ohjauksen yhteiskunnallisesti merkitykselliset toiminnot suhteessa omaan ohjausosaamiseensa. • toteuttaa toiminnassaan ohjauksen ammattieettisiä periaatteita. 	<p>Opinto-ohjaajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • paikantaa ohjausosaamisensa suhteessa opinto-ohjauksen teoreettiseen viitekehykseen, prosesseihin ja konteksteihin. • määrittää omat kehittymistarpeensa. • tuntee ja tiedostaa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HEKS) merkityksen ja käytänteet opiskelun tukena. • laatii itselleen henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman. • tunnistaa omat arvolähtökohtansa. • tuntee ohjausalan yleiset ja opinto-ohjaajan erityiset ammattieettiset periaatteet. • toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Arviointikriteerit
	<ul style="list-style-type: none"> • tehdä valintatilanteissa itsenäisesti eettisesti perusteltuja ratkaisuja. • tunnistaa ja vastustaa syrjiviä käytänteitä. • ennaltaehkäistä häirintää. • toimia erilaisten ihmisten kanssa opiskelu- ja työyhteisössä sekä muissa ryhmissä ja verkostoissa huomioiden yhteisölliset ja eettiset näkökulmat. 	

Opinto- ja uraohjausosaaminen, 20 op

Opinto-ohjaajaopiskelija osaa arvioida opiskelijoidensa yksilöllisiä ohjauksellisia tarpeita sekä hallitsee erityisosaamista vaativat opinto- ja uraohjauksen keskeiset teoriat, käsitteet ja menetelmät. Hän osaa soveltaa keskeisiä ohjauksen lähestymistapoja tarkoituksenmukaisesti kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisissa yksilö- ja ryhmäohjauksissa.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Arviointikriteerit
<p>Ohjaus- ja urateoriaosaaminen 10 op</p>	<p>Opinto-ohjaaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää tarkoituksenmukaista kieltä ja käsitteistöä. • tukea moninaisuutta ja monikielisyyttä erilaisissa ohjaustilanteissa. • jäsentää ohjauskeskustelun interventiona, kielellisenä vuorovaikutuksena ja prosessina. • tukea opiskelijan autonomiaa oppimisessa, urasuunnittelussa ja elämänsuunnittelussa. • ura- ja ohjausteorioiden historian ja taustan. • tunnistaa opinto- ja uraohjaukseen soveltuvat keskeiset teoriat. • soveltaa integroiden ohjausteorioita eettisesti oikealla tavalla eri tilanteissa ja yksilöllisten tarpeiden mukaan. 	<p>Opinto-ohjaajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja hallitsee keskeisten ohjaus- ja urateorioiden historian ja taustan. • soveltaa ja käyttää ohjaus- ja urateorioita ohjauskeskustelujen eri vaiheissa tarkoituksenmukaisesti. • arvioi oman ohjaustyönsä vaikuttavuutta interventiona, kielellisenä vuorovaikutuksena ja prosessina.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Arviointikriteerit
	<ul style="list-style-type: none"> • edistää elinikäisen ura- ja elämänsuunnittelun prosesseja. 	
Ohjausmetodinen osaaminen 10 op	<p>Opinto-ohjaaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioida opiskelijoidensa yksilöllisiä ohjauksellisia tarpeita. • soveltaa tarkoituksenmukaisesti opinto- ja uraohjauksen keskeisiä yksilö- ja pienryhmäohjausmenetelmiä. • kunnioittaa ja tukea yksilön identiteettien rakentumista sekä osallisuuden vahvistumista. • tunnistaa, tiedostaa ja edistää kieli-, kulttuuri- ja sukupuolitietoisuutta ohjausalalla. • perustella tekemänsä ratkaisut ammatillisesti, eettisesti ja teoreettisesti. 	<p>Opinto-ohjaajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi opiskelijoidensa yksilöllisiä ohjauksellisia tarpeita. • pystyy perustelemaan käyttöteoreettiset valintansa eri ohjaustilanteissa. • soveltaa tarkoituksenmukaisesti opinto- ja uraohjauksen keskeisiä yksilö- ja pienryhmäohjausmenetelmiä. • kehittää systemaattisesti ja tietoisesti omia ohjaustaitojaan.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Arviointikriteerit
	<ul style="list-style-type: none"> • arvioida sekä systemaattisesti ja tietoisesti kehittää omia ohjaustaitojaan. • toimia itsenäisesti ja ammatillisesti ohjausalan vaativissa kansallisissa sekä kansainvälisissä asiantuntijatehtävissä. 	

Opinto-ohjaajan toimintaympäristöosaaminen, 20 op

Opinto-ohjaajaopiskelija osaa analysoida monitieteisesti ja -alaisesti yhteiskunnan, koulutuspolitiikan ja -järjestelmän sekä työelämän nykytilaa. Hän osaa tarkastella ja soveltaa näitä tietoja kriittisesti ohjaustyössään erilaisten opiskelijoiden kanssa. Opinto-ohjaajaopiskelija osaa toimia aktiivisesti erilaisissa oppilaitosympäristöissä ja ohjauksen verkostoissa omaa ammatillista ohjausosaamistaan kehittäen. Hän osaa kehittää ja hyödyntää digitaalista verkko-ohjausympäristöä ohjaustyössä. Hän ymmärtää yrittäjyyden ja yrittäjyyskasvatuksen periaatteet. Hän ymmärtää toimivan viestintä-, profilointi- ja markkinointisuunnitelman merkityksen koulutuksen kentällä.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Arviointikriteerit
Koulutus-, yhteiskunta- ja työelämäosaaminen 3 op	<p>Opinto-ohjaaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • hankkia ja arvioida kriittisesti ajankohtaista, pätevää ja päivitettyä tietoa koulutuksesta, työelämästä, yrittäjyydestä ja yhteiskunnallisista kysymyksistä. • hyödyntää koulutuksellisia, yhteiskunnallisia, kansainvälisiä ja työelämän tarjoamia mahdollisuuksia opiskelijan ohjauksen näkökulmasta. 	<p>Opinto-ohjaajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • tiedostaa yhteiskunnallisen, koulutuksen ja työelämän muutosten merkityksen. • soveltaa opinto-ohjauksessa ajankohtaista, pätevää ja päivitettyä tietoa koulutuksesta, työelämästä, yrittäjyydestä ja yhteiskunnallisista kysymyksistä.
Viestintä-, profilointi- ja markkinointiosaaminen digitaalisissa ohjausympäristöissä 4 op	<p>Opinto-ohjaaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa ja soveltaa sisäisen ja ulkoisen viestinnän merkityksen osana opinto-ohjaajan työtä. • koulutusmarkkinoinnin viestinnän periaatteet ja käytänteet. • hyödyntää sosiaalisen median työkaluja omassa toiminnassaan. 	<p>Opinto-ohjaajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • soveltaa oppilaitosviestinnän periaatteita kustannustehokkaasti. • toimii opinto-ohjauksen asiantuntijana koulutuksen markkinoinnissa. • hyödyntää ja käyttää tarkoituksenmukaisesti digitaalisia ympäristöjä ja tietojärjestelmiä sekä opinnoissaan että ohjaustyössään.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Arviointikriteerit
	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa ja soveltaa digitaalisten verkko-ohjausympäristöjen ja sosiaalisen median mahdollisuudet opinto-ohjauksessa. 	
Opinto-ohjauksen oppilaitososaaminen 8 op	<p>Opinto-ohjaaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> toimia eri koulutusmuodoissa oppilaan- ja opinto-ohjaajan työssä. suunnitella, toteuttaa ja arvioida opinto-ohjausta lakien, asetusten, opetussuunnitelman/tutkinnon perusteiden, ohjaussuunnitelman ja muiden työtä ohjaavien normien mukaisesti. 	<p>Opinto-ohjaajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> perehtyy opinto-ohjauksen perusteisiin, tavoitteisiin ja käytäntöihin eri koulutusmuodoissa. suunnittelee, toteuttaa ja arvioi opinto-ohjausta perusopetuksessa, lukiossa, ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakoulutuksessa.
Verkosto-osaaminen 5 op	<p>Opinto-ohjaaja osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> tunnistaa opinto-ohjauksen verkostotoimijat ja -palvelut. verkostoitua ja toimia ammatillisesti oman oppilaitoksensa tai korkeakoulunsa työelämän ja ohjauksen verkostoissa. 	<p>Opinto-ohjaajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> ymmärtää monialaisesti ja verkostomaisesti tuotettujen ohjauspalvelujen merkityksen opinto-ohjauksessa. tunnistaa oman opinto-ohjauksen merkitykselliset sisäiset ja ulkoiset verkostonsa.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Arviointikriteerit
	<ul style="list-style-type: none"> työskennellä ohjausalan vaativissa asiantuntijatehtävissä monialaisessa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> toimii kehittäväällä otteella verkostoissa ja kehittää omaa opinto-ohjauksen verkostoaan.

Opinto-ohjauksen johtamis-, organisointi- ja kehittämisosaaminen, 15 op

Opinto-ohjaajaopiskelija osaa johtaa, organisoida ja kehittää opinto-ohjauksen palveluja, prosesseja ja toimintatapoja. Hän tunnistaa laadukkaan ohjausprosessin elementit ja toimivan ohjauksen organisoinnin periaatteet. Hän osaa arvioida ohjauksen laatua, tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Arviointikriteerit
Ohjauksen johtamis-, organisointi- ja kehittämisosaaminen 15 op	<p>Opinto-ohjaaja osaa HEKSssa asetettuja oman osaamisen kehittymistavoitteita painottaen:</p> <ul style="list-style-type: none"> arvioida koulutusjärjestelmän, työelämän ja ohjauspalvelujen nykytilaa sekä tulevaisuutta koskevaa arviointi- ja ennakoititietoa. suunnitella, toteuttaa ja arvioida ohjaus- ja neuvontapalveluja. 	<p>Opinto-ohjaajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> tuntee ja soveltaa ohjauksen organisointimalleja ja ohjausprosesseja monialaisena yhteistyönä. hyödyntää arviointi- ja ennakoititietoa oman ohjaustyönsä kehittämisessä. arvioi ohjauksen tuloksellisuutta.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Arviointikriteerit
	<ul style="list-style-type: none"> • johtaa, arvioida ja organisoida oppilaitoksessa toteutettavaa opinto-ohjaustoimintaa. • kehittää opinto-ohjauksen palveluja, prosesseja ja toimintatapoja tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. • soveltaa opiskelupolun, ohjauksen organisoinnin ja holistisen ohjauksen malleja. • toimia organisaation ohjauksen sisäisenä asiantuntijana konsultatiivisin työtavoin. • tutkia, arvioida ja kehittää opinto-ohjausta omassa työssään ja sen kansallisissa sekä kansainvälisissä verkostoissa. • integroida tutkimustiedon neuvontaan, urasuunnitteluun, ohjaukseen ja konsultointiin. 	<ul style="list-style-type: none"> • kykenee raportoimaan ohjausprosesseja tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti. • osoittaa opinto-ohjaajan osaamisidentiteettinsä rakentumisen. • toteuttaa kehittämistehtävän, joka voi olla teoreettinen katsaus, empiirinen tutkimus, käytännöllinen projekti tai näiden yhdistelmä.

3 Ammatillinen opinto-ohjaajankoulutus

3.1 Opinto-ohjaajan ammatillinen kasvu ja oppimisen ohjaus

Oppimisen lähtökohtana on tutkiva ja kehittävä lähestymistapa. Sillä tarkoitetaan tässä yhteydessä kokonaisvaltaista opiskelu- ja työskentelyotetta, jossa korostuu aktiivinen vuorovaikutus oman toimintaympäristön kanssa ja ympäristön toimintaan vaikuttaminen. Koulutuksessa toteutetaan jaetun asiantuntijuuden käytäntöjä, jolloin jokaisen ohjaajaopiskelijan asiantuntijuus luo lisäarvoa koko ryhmän ammatilliselle kasvulle ja opiskeluprosessille. Lisäksi lähestymistapa mahdollistaa verkostomaisen työskentelyn sekä omien verkostojen tietoisien kehittämisen.

Koulutuksessa sovelletaan voimavarasuuntautunutta otetta, joka tarkoittaa, että oman ammatillisen kehittymisen, työyhteisön ohjauksen kehittämisen ja koko opiskeluprosessin lähtökohta on omien ja organisaation vahvuuksien tunnistamisessa ja vahvistamisessa. Koulutuksen yksilö- ja ryhmämuotoiset aktiviteetit ovat työnohjauksellisia ja työhyvinvointia edistäviä. Voimavarasuuntautunut ajattelu- ja työtapa on myönteinen tapa kohdata erilaisia ohjauksellisia haasteita ja tilanteita, joihin kehitetään luovia ratkaisuja korostamalla toiveikkuutta, tavoitteellisuutta, voimavaroja, edistystä ja yhteistyötä.

Koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitu kestävän kehityksen tavoitteet Agenda 2030 mukaisesti. Opinto-ohjauksen keskeisenä tavoitteena on taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille osana avointa, tasa-arvoista, sukupuolitietoista ja laadukasta koulutusta elinikäisen oppimisen hengessä. Uraohjauksen tavoitteena on edistää kaikkia koskevaa kestävää talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja. (Kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030. Haettu 3.1.2022 osoitteesta <https://sdgs.un.org/2030agenda>)

Opinto-ohjaajankoulutuksessa korostuu opiskelijan ohjaajaksi kasvun prosessinomaisuus, välittävä ohjaus ja yksilölliset oppimispolut. Opintojen alussa opiskelija tekee **henkilökohtaisen osaamiskartoituksen** (HOK). Oppimisprosessin jäsentäjänä toimii opiskelijan laatima **henkilökohtainen opiskelusuunnitelma** (HEKS). Siinä sovitetaan yhteen opiskelijan omat ja opetussuunnitelman osaamistavoitteet. Henkilökohtainen

opiskelusuunnitelma päivitetään säännöllisesti. Opiskelijan aikaisemmin ja koulutuksen aikana hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) dokumentoidaan osaksi henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa.

Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa opinto-ohjaajien koulutus on oman työn ohella tapahtuvaa opiskelua. Siinä yhdistyvät ryhmämuotoinen opiskelu, pienryhmätyöskentely, kirjalliset oppimistehtävät, verkko-opiskelu ja oman työn kehittäminen. Opinto-ohjaajan toimintaympäristöön sisältyvät sekä käytännön työ- ja kehittämistehtävät omassa oppilaitoksessa tai korkeakoulussa, verkostoissa, verkossa ja pienryhmässä (oppimistehtävät) että ohjatut oppimistilanteet (työpajapäivät/verkkotapaamiset).

Opetukseen, verkkotapaamisiin ja pienryhmätoimintaan kuuluu läsnäolovelvoite.

Opetus, tapaamiset ja ohjaustilanteet toteutetaan arkisin kello 9.00–16.00 välisenä aikana. Opiskelijan on hyvä huomata omaa opiskeluaan suunnitellessa, että työpajapäivät ovat vain osa opiskeluprosessia. Hybridiryhmän opiskelija ilmoittaa viimeistään viikkoa ennen työpajapäivää, osallistuuko hän tapaamiseen Hämeenlinnassa vai verkon välityksellä.

Merkittävä osuus on työpajapäivien välissä tapahtuvalla työskentelyllä. Tähän sisältyy muun muassa oppimis- ja kehittämistehtäviä, pienryhmätapaamisia itsenäisesti ja vastuuopettajan kanssa sekä ohjattua harjoittelua. Työpajapäivien välinen työskentely ja tehtävät ohjeistetaan ja ohjataan tarkemmin työpajapäivillä/verkkotapaamisissa.

Verkkotyöskentely ammatillisessa opinto-ohjaajankoulutuksessa toteutetaan multimodaalisissa oppimisympäristöissä. Opetuksen, ohjauksen ja tiedottamisen tukena sekä opintojaksojen ja työpajapäivien/verkkotapaamisten tarkempien ohjeiden ja materiaalien jakamiseen käytetään Moodle-alustaa. Verkko-opiskelussa käytetään ja hyödynnetään opinto-ohjauksen digitaalisia, verkkopohjaisia ja sosiaalisen median työvälineitä. Opiskelijalla on mahdollisuus saada teknistä tukea verkkoympäristössä toimimiseen arkisin kello 8.00–16.00 HAMKin ServiceDeskistä (<https://servicedesk.hamk.fi>/puhelin 03 6463000).

Opinto-ohjaajankoulutuksen merkittävä opiskelu- ja ohjausmuoto on **pienryhmätoiminta**. Pienryhmä toimii vastuopettajien ohjauksessa ja itsenäisesti sekä tukee jäsentensä opintojen etenemistä tavoitteiden suuntaisesti.

Opiskelija saa opintojensa aikana henkilökohtaista ohjausta opettajakorkeakoulun **vastuopettajalta**. Hän vastaa opiskelijoidensa opiskeluprosessin kokonaisuohjauksesta. Henkilökohtainen ohjaus tarkoittaa kaikkia niitä käytännön toimia, joilla tuetaan opiskelijan ohjaajaksi kasvua ja osaamisidentiteetin rakentumista. Vastuopettajan vastuualueisiin kuuluvat henkilökohtaiset osaamiskartoitukset, osaamisen tunnustamiset, opiskelusuunnitelmat, ammatillisen kehittymisen prosessi, harjoitteluiden ohjaus ja pienryhmäkohtainen ohjaus. Ohjauksen tehtävänä on sekä ammatillisen kasvun ja oppimisprosessin edistäminen että omakohtaisen kokemuksen mahdollistaminen ohjaajaksi opiskelevalle. Tällöin ohjausprosessi tukee ohjaajaopiskelijan osaamisidentiteetin kehittymistä.

3.2 Opiskelukäytännöt

Opinto-ohjaajankoulutuksen osaamistavoitteiden saavuttaminen edellyttää sitoutumista opiskeluun. Opiskelua varten on laadittu yhteiset käytännöt, joita sekä opiskelijat että opettajat noudattavat. Käytäntöjen noudattamatta jättäminen voi aiheuttaa opiskelijan opintojaksolta poistamisen. Tästä voi olla seurauksena opintojen viivästyminen ja jopa opintojen keskeytyminen.

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti työpajojen ja etäjaksojen työskentelyyn toteutussuunnitelman mukaisesti.
- **Opiskelijalla on velvollisuus lukea @student.hamk.fi-sähköpostia ja seurata Moodlea viikoittain.**
- Opiskelija sitoutuu vastaamaan opettajien lähettämiin henkilökohtaisiin viesteihin viimeistään viikon kuluessa, jos asia sitä edellyttää.
- Opiskelija sitoutuu opintojen aikana tutustumaan ja kokeilemaan erilaisia opetusta ja oppimista tukevia verkkoympäristöjä ja -työkaluja.

- Poissaolo opetuksesta on sallittu ainoastaan pakottavista syistä. Poissaoloista tulee ilmoittaa etukäteen vastuuopettajalle. Opiskelijan ollessa estynyt osallistumasta oman ryhmän opetukseen, hän voi korvata poissaolon erikseen sovittavalla oppimistehtävällä. Kaikki korvaavat oppimistehtävät tulee palauttaa ennen moduulin päättymistä.
- Opettajat sitoutuvat ohjaamaan opiskelijoita oppimistehtävien työstämisessä moduulien opintojaksojen toteutusten mukaisesti.
- Opettajat ja opiskelijat sitoutuvat noudattamaan tietosuojaan, tietoturvaan sekä tekijänoikeuksiin liittyviä säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita.
- Valmistumisen yhteydessä opiskelija esittelee oman kehittämistehtävänsä ja oman kehityksensä ammatilliseksi opinto-ohjaajaksi.
- Plagiointi on kielletty. Plagioinnilla on seuraamuksensa HAMKin toimintaohjeiden mukaisesti.
- Opiskelutilanteissa edellytämme päihteettömyyttä (HAMK päihteettömyysohjelma).

3.3 Arviointi

Arvioinnin perustana ovat opinto-ohjaajakoulutuksen osaamistavoitteet ja arviointikriteerit. Arviointi on luonteeltaan avointa, jatkuvaa, ohjaavaa, kehittävää ja tulevaisuuteen suuntaavaa. Arvioijina toimivat ohjaajaopiskelija itse, kollegat pienryhmässä, opiskeluryhmässä ja omassa organisaatiossa sekä vastuuopettajat.

Opintojaksot arvioidaan asteikolla hyväksyty-hylätty. Opintojakson hyväksyty suorittaminen edellyttää arviointikriteerien mukaista osaamista. Lopullisen hyväksynnän antavat vastuuopettajat.

3.4 Verkkomateriaalimaksu

Ammatillisen opettajakorkeakoulun koulutusohjelmien opinnot eivät sisällä lukukausimaksuja. Sen sijaan perimme verkkomateriaalimaksun, joka kattaa opiskelun aikana käytetyn materiaalin (digitaalinen, paperina painettu ja tulosteet) ja sen

kehittämisen sekä digitaalisuuden tukea. Maksulla kehitetään ja ylläpidetään myös erityisesti verkkoalustoja ja -toimintoja. Kyseessä olevien palvelujen hinta on ammatillisen opinto-ohjaajankoulutuksen opiskelijoille 110 euroa.

Verkkomateriaalimaksu tulee maksaa **31.10.2022** mennessä HAMKin verkkokaupan kautta <https://shop.hamk.fi/tuote-osasto/materiaalimaksut/?lang=fi>.

Mikäli oppilaitoksesi tai muu työnantajataho maksaa verkkomateriaalimaksusi, laskutustiedot tulee ilmoittaa eräpäivään mennessä opintotoimistoon: aokk-opintotoimisto@hamk.fi.

3.5 Valmistuminen

Opiskelija voi valmistua ryhmänsä ohjelman mukaisesti tai muuna valmistumispäivänä, jotka on ilmoitettu nettisivuillamme. Valmistumiseen liittyy todistuksen hakukäytäntö. Ennen valmistumisajankohtaa opiskelijan tulee täyttää sähköinen todistushakemus vähintään kolme viikkoa ennen valmistumispäivää opinto-ohjaajankoulutuksen sivuilla www.hamk.fi/aokk - Ammatillinen opinto-ohjaajankoulutus - Opiskelu - Valmistuminen.

Suomenkielisestä koulutuksesta opiskelija saa suomenkielisen todistuksen sekä siihen kuuluvan opintosuoritusotteen. Lisäksi kaikille valmistuville annetaan Certificate Supplement, joka on kansainväliseen käyttöön tarkoitettu todistuksen englanninkielinen liite.

Todistus annetaan vain sähköisesti vuonna 2021 ja sen jälkeen aloittaneille opiskelijoille. Valmistuneen tulee itse ladata sähköinen todistus opiskelijan työpöytä Pakista (yläpalkki - dokumentit - tutkintotodistukset). Todistuksen saa ladattua 28 päivän ajan valmistumisesta. Sähköinen todistus on virallinen todistus, joka ei vaadi erillistä oikeaksi todistamista. Todistuksen voi toimittaa liitetiedostona viranomaisille tai työnantajalle. Sähköisestä todistuksesta voit tulostaa kopioita, mutta virallinen todistus on vain sähköisessä muodossa.

4 Opinto-ohjaajakoulutuksen toteutussuunnitelma

Viikko	Työpajapäivä	Opiskelu
Viikko 18	<p>Työpajajakso 1 Tiistai 3.5.2022 Hybridi: verkko Pääkaupunkiseutu: Espoo</p> <p>Keskiviikko 4.5.2022 Hybridi: verkko Pääkaupunkiseutu: Espoo</p>	<p>Moduuli 1: Opinto-ohjaajan ammatillinen osaaminen</p> <p>Opintojakso: Itsetuntemus, opinto-ohjaajaidentiteetti ja ammattietiikka</p> <p>Päivien sisältönä on opiskeluun orientoituminen. Työpajapäivien aikana luot pohjaa omalle ja ryhmäsi oppimisprosessille. Samalla saat kokonaiskuvan opetus- ja toteutussuunnitelmasta sekä opintojesi ohjauksesta. Jaksolla tutustut myös omaan pienryhmääsi.</p> <p>Perehdyt ohjauksen lähtökohtiin, organisointimalleihin ja opintopolkumalliin. Paikannat oman ohjausosaamisesi opinto-ohjauksen kentässä.</p>
Etäjakso 1		<p>Yksilötehtävät</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teet henkilökohtaisen osaamiskartoituksen (HOK). 2. Laadit henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HEKS). 3. Laadit tutkimukseen perustuvan analyysin oman opinto-ohjaajuutesi kehittämisen lähtökohdista. 4. Teet ohjauksen etiikka -tehtävän. <p>Pienryhmätehtävät</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Pienryhmä työstää selvityksen suomalaisesta ohjausjärjestelmästä, sitä ohjaavasta lainsäädännöstä sekä ohjauksen

Viikko	Työpajapäivä	Opiskelu
		<p>tavoitteista ja toteutuksesta eri koulutusmuodoissa.</p> <p>6. Pienryhmä käsittelee ohjauksen etiikka - tehtävän annettujen työskentelyohjeiden mukaisesti.</p>
Viikko 32	<p>Työpajajakso 2 Tiistai 9.8.2022 Hybridi: verkko ja Hämeenlinna Pääkaupunkiseutu: Espoo</p>	<p>Moduuli 2: Opinto- ja uraohjausosaaminen Opintojaksot: Ohjaus- ja urateoriaosaaminen sekä Ohjausmetodinen osaaminen</p> <p>Työpajapäivän aikana syvennyt henkilökohtaiseen ohjaukseen. Saat orientaation opinto- ja uraohjausteorioihin. Pienryhmät aloittavat opintojaksoon liittyvien tehtävien valmistelun.</p>
Etäjakso 2		<p>Yksilötehtävä</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aloitat yksilötehtävän urateorioista. <p>Pienryhmätehtävä</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Valmistatte ohjausteoriat-tehtävän pienryhmässänne. <p>Lisäksi jokaisen opiskelijan kanssa sovitaan henkilökohtainen ohjaustapaaminen, jonka tavoitteet, sisällöt ja toteutustapa sovitaan vastuuopettajan kanssa.</p>
Viikko 36	<p>Työpajajakso 3 Torstai 8.9.2022 Hybridi: verkko ja Hämeenlinna Pääkaupunkiseutu: Espoo</p>	<p>Moduuli 2: Opinto- ja uraohjausosaaminen Opintojakso: Ohjaus- ja urateoriaosaaminen</p> <p>Psykodynaamisen ja kognitiivisen ohjausteorian vertaisopettaminen ja osaamisen jakaminen pienryhmävastuisesti.</p>
Etäjakso 3		<p>Yksilötehtävät</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jatkat urateoria-tehtävän tekemistä.

Viikko	Työpajapäivä	Opiskelu
		<p>2. Valmistat ja raportoit ensimmäisen ohjausvideon/-teoriakokeilun annettujen ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Pienryhmätehtävä</p> <p>3. Kokoonnutte arvioimaan henkilökohtaisten ohjaustaitojen ensimmäiset ohjausvideot vastuopettajan ohjauksessa syyslukukauden loppuun mennessä.</p>
Viikko 40	<p>Työpajajakso 4 Torstai 6.10.2022 Hybridi: verkko ja Hämeenlinna Pääkaupunkiseutu: Espoo</p>	<p>Moduuli 2: Opinto- ja uraohjausosaaminen Opintojakso: Ohjaus- ja urateoriaosaaminen</p> <p>Sosiodynaamisen ja ratkaisukeskeisen ohjausteorian vertaisopettaminen ja osaamisen jakaminen pienryhmävastuisesti.</p>
Etäjakso 4		<p>Yksilötehtävät</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jatkat urateoria-tehtävän tekemistä. 2. Valmistat ja raportoit toisen ohjausvideon/-teoriakokeilun annettujen ohjeiden mukaisesti. 3. Teet ennakkotehtävän kulttuuri- ja kielitietoisesta opinto- ja uraohjauksesta. 4. Lähetät erillisen ohjeen mukaan pienryhmäohjaustilanteen suunnitelman vastuopettajalle. <p>Pienryhmätehtävä</p> <p>5. Kokoonnutte arvioimaan henkilökohtaisten ohjaustaitojen toiset ohjausvideot vastuopettajan ohjauksessa syyslukukauden loppuun mennessä.</p>

Viikko	Työpajapäivä	Opiskelu
Viikko 44	Työpajajakso 5 Tiistai 1.11.2022 Hybridi: verkko ja Hämeenlinna Pääkaupunkiseutu: Espoo	Moduuli 2: Opinto- ja uraohjausosaaminen Opintojakso: Ohjausmetodinen osaaminen Syvennyt kansainväliseen sekä kieli- ja kulttuuritietoiseen ohjaukseen.
Etäjakso 5		Yksilötehtävät 1. Palautat urateoria-tehtävän vastuuopettajalle. 2. Viimeistelet pienryhmäohjaustilanteen raportin työpajapäivää varten.
Viikko 49	Työpajajakso 6 Torstai 8.12.2022 Hybridi: verkko ja Hämeenlinna Pääkaupunkiseutu: Espoo	Moduuli 2: Opinto- ja uraohjausosaaminen Opintojaksot: Ohjaus- ja urateoriaosaaminen sekä Ohjausmetodinen osaaminen Perehdyt pienryhmäohjaukseen ja jaat kokemuksesi pienryhmäohjaustilanteesta. Kokoamme syksyn ura- ja ohjausteoriatyöskentelyn. Lisäksi käsittelemme urateoria-tehtäviä.
Etäjakso 6		Yksilötehtävät 1. Teet siltaavan ennakkotehtävän tammikuussa alkavaa moduulia 3 varten. 2. Laadit kehittämistehtävän suunnitelman.
Viikko 2	Työpajajakso 7 Tiistai 10.1.2023 Hybridi: verkko ja Hämeenlinna Pääkaupunkiseutu: Espoo	Moduuli 3: Opinto-ohjaajan toimintaympäristöosaaminen Opintojakso: Koulutus-, yhteiskunta- ja työelämäosaaminen Laadimme tilannekuvan suomalaisen yhteiskunnan, työelämän ja koulutuksen nykytilasta.

Viikko	Työpajapäivä	Opiskelu
		<p>Moduuli 4: Opinto-ohjauksen johtamis-, organisointi- ja kehittämisosaaminen</p> <p>Käsitlemme yhdessä kehittämistehtävän suunnitelmia.</p>
Etäjakso 7		<p>Yksilötehtävät</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Laadit suunnitelman ja toteutat ohjaus- ja verkostoharjoittelut tammi-maaliskuussa. 2. Teet ennakkotehtävän koulutuksen ja oppilaitoksen markkinoinnista, profiloinnista ja viestinnästä sekä digitalisaatiosta. 3. Perehdyt yrittäjyyskasvatuksen viitekehykseen ja teet tehtävän yrittäjyyskasvatuksesta. 4. Jatkat kehittämistehtävän työstämistä.
Viikko 6	<p>Työpajajakso 8 Torstai 9.2.2023 Hybridi: verkko ja Hämeenlinna Pääkaupunkiseutu: Espoo</p>	<p>Moduuli 3: Opinto-ohjaajan toimintaympäristöosaaminen</p> <p>Opintojaksot: Koulutus-, yhteiskunta- ja työelämäosaaminen sekä Viestintä-, profilointi- ja markkinointiosaaminen digitaalisissa ohjausympäristöissä</p> <p>Syvennämme yrittäjyyskasvatusosaamista. Perehdymme koulutuksen ja oppilaitoksen viestintään, profilointiin ja markkinointiin digitaalisissa ohjausympäristöissä.</p>
Etäjakso 8		<p>Yksilötehtävät</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jatkat ohjaus- ja verkostoharjoittelua ja valmistaudut raportoimaan harjoittelukokemuksesi. 2. Teet ennakkotehtävän monialaisesta ohjaustyöstä.

Viikko	Työpajapäivä	Opiskelu
		3. Jatkat kehittämistehtävän työstämistä.
Viikko 11	Työpajajakso 9 Torstai 16.3.2023 Hybridi: verkko ja Hämeenlinna Pääkaupunkiseutu: Espoo	Moduuli 3: Opinto-ohjaajan toimintaympäristöosaaminen Opintojaksot: Opinto-ohjauksen oppilaitososaaminen sekä Verkosto-osaaminen Paneudut monialaisen ohjausosaamisen kysymyksiin. Osallistut ohjaus- ja verkostoharjoitteluseminaariin.
Etäjakso 9		Yksilötehtävät 1. Viimeistelet kehittämistehtäväsi, jolla osoitat oman ammatillisen kehityksesi opinto-ohjaajana. 2. Teet ennakkotehtävän opinto- ja uraohjauksen tulevaisuudesta.
Viikko 14	Työpajajakso 10 Tiistai 4.4.2023 Hybridi: verkko ja Hämeenlinna Pääkaupunkiseutu: Espoo	Moduuli 4: Opinto-ohjauksen johtamis-, organisointi- ja kehittämisosaaminen Opintojakso: Ohjauksen johtamis-, organisointi- ja kehittämisosaaminen Osallistut opinto- ja uraohjauksen tulevaisuus -työpajaan.
Etäjakso 10		Yksilötehtävä 1. Viimeistelet kehittämistehtäväsi, jolla osoitat oman ammatillisen kehityksesi opinto-ohjaajana.
Viikko 19	Työpajajakso 11 Torstai 11.5.2023 Hybridi: verkko ja Hämeenlinna Pääkaupunkiseutu: Espoo	Moduuli 4: Opinto-ohjauksen johtamis-, organisointi- ja kehittämisosaaminen Opintojakso: Ohjauksen johtamis-, organisointi- ja kehittämisosaaminen Osallistut kehittämistehtävä-seminaariin, jossa

Viikko	Työpajapäivä	Opiskelu
		esittelet oman kehittämistehtäväsi ja annat vertaispalautetta toisten kehittämistehtävistä.
Etäjakso 11		Vastaa valmistumispalautekyselyyn ja täytät sähköisen todistushakemuksen 12.5.2023 mennessä.
Viikko 22	Perjantai 2.6.2023	Valmistumispäivä

Verkossa pidettävän valmistumisjuhlan aloitusaika ilmoitetaan lähempänä ajankohtaa.

hamk.fi/aokk

@hamkaokk

hamk_uas

@HAMK_AOKK

HAMKuas

hamk_uas

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES